

Jokela, Heli

Virolahden kunta

Merenranta-alueiden rantayleiskaavan ajantasaistaminen

Muinaismuistolain 13 §:n mukainen neuvottelu

Aika ti 9.9.2025 klo 13:00-14:03**Paikka** Teams**Kutsutut**

Nimi	Organisaatio
Helena Ranta	Museovirasto
Oskari Sairanen	Kymenlaakson museo
Ilkka Jantunen	Virolahden kunta
Heli Jokela	FCG
Maanomistajat	13 kpl

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja toimii Ilkka Jantunen. Konsultti laatii muistion.

2 Läsnäolijoiden toteaminen

Käytiin läpi läsnäolijat.

Helena Ranta esitteli neuvottelun lainsäädännöllistä taustaa. Muinaismuistolain 1 §:n mukaisesti kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja ja niihin kajoaminen ilman lupaa on kielletty. Muinaismuistolain 13 §:n mukaisesti käytävässä neuvottelussa Museovirasto voi antaa kajoamisluvan, mikäli sen edellytykset täyttyvät.

3 Kaavan tilanne ja lähtökohdat louhosmuinaisjäännösten osalta

Heli Jokela esitteli kaavan tilannetta ja lähtökohtia louhosmuinaisjäännösten osalta. Kaava-alueelle sijoittuu 11 louhosmuinaisjäännöstä, joiden kohdalle on kaavassa osoitettu jo rakentuneita tai rakentumattomia rakennuspaikkoja.

4 Museoviranomaisen puheenvuoro

Oskari Sairanen kertoi taustatietoja louhosmuinaisjäännöksistä ja niihin liittyvistä tutkimuksista. Virolahdella louhoksia on ollut 1700-luvulta alkaen. Ensimmäiset louhokset liittyvät siihen, kun Virolahdelta vietiin kiviä Pietariin kaupungin perustamista varten. Kooltaan louhokset vaihtelevat yksittäisistä pienistä louhintapaikoista laajempiin kokonaisuuksiin. Louhintamenetelmät ovat vuosikymmenten ja -satojen saatossa kehittyneet. Virolahden louhoksia on tutkittu laajemmin ensimmäisen kerran 1960-luvulla ja tämä selvitys oli pitkään ainoa selvitys näistä kohteista. 2020-luvulla louhoksia on tutkittu kaavoitukseen liittyvissä arkeologisissa inventoinneissa. Museovirastolla on lisäksi ollut vuodesta 2023 alkaen käynnissä projekti louhoksiin liittyen.

Helena Ranta kertoi, että ensisijaisesti kaavoituksessa tulisi pyrkiä osoittamaan rakentaminen muinaisjäännösalueiden ulkopuolelle. Aina se ei kuitenkaan ole mahdollista. Louhokset ovat luonteeltaan erityinen muinaisjäännöstyyppi, eikä louhoskohteilla, niiden luonteen takia ole tarkoituksen mukaista tehdä perinteisiä arkeologisia kaivaustutkimuksia.

Neuvottelun perusteella Museovirasto myöntää kajoamisluvan alla lueteltujen louhosmuinaisjäännösten alueella tapahtuvalle rakentamiselle kaavassa osoitetuille rakennetuille ja rakentumattomille rakennuspaikoille sekä niihin liittyvän infranstruktuuriin toteuttamiseksi. Edellytyksenä tälle on, että edellä mainittua rakentamista koskevista suunnitelmista pyydetään Kymenlaakson museon lausunto, jossa museo ottaa kantaa suunnitelmien yhteensovittamiseen muinaisjäännöksen kanssa sekä siihen, onko tarvetta tarkistaa kohdetta vielä maastossa.

Muinaisjäännökset, joita kajoamislupa koskee:

1000010783 Hakiavanniemen louhokset

1000010969 Hanskin louhos

1000010805 Hepokallion ja Kirskallionniemen väliset louhokset

1000010781 Hämeenkylässä louhokset

1000010921 Karhusaaren louhos

1000010940 Kirskallionniemen louhokset

1000010922 Kormusaaren louhos

1000010924 Ruissaaren louhokset

1000051117 Ruissaaren louhokset 2

1000010961 Santion louhos

1000051113 Toropovanvuoren louhos

Alueella on kaksi pistemäistä louhosmuinaisjäännöskohdetta Karhusaaren louhos ja Santion louhos, jotka käydään tarkistamassa museoviranomaisten toimesta syyskuun aikana. Tämän perusteella kohteille määritellään aluerajaukset. Neuvottelussa myönnetty kajoamislupa koskee myös näitä louhosmuinaisjäännöksiä.

5 Keskustelu

Neuvottelussa keskusteltiin seuraavista aiheista:

- Neuvottelun huomioiminen kaava-aineistossa: Neuvottelun muistio liitetään kaavaselostuksen liitteeksi. Kunta ja kaavakonsultti miettivät sopivan merkinnän ja määräyksen louhosmuinaisjäännöksille neuvottelussa myönnetty kajoamislupa huomioiden.
- Maanomistajan osallistuminen syyskuussa tehtävälle maastotarkistukselle koskien piste-merkittyjä louhosmuinaisjäännöskohteita: Maaomistajat voivat olla paikalla, kun maastotarkastuksia tehdään. Maanomistaja on yhteydessä Kymenlaakson museon Oskari Sairaseen asian sopimiseksi.
- Nykylainsäädännössä ilman rakentamislupaa rakennettavaksi sallittujen kohteiden kuten pienten talousrakennusten rakentamisen yhteydessä maaomistajan tulee pyytää Kymenlaakson museon lausuntoa, mikäli rakennuspaikka sijaitsee muinaisjäännösalueella. Lausuntopyyntö voidaan hoitaa myös kunnan rakennusvalvonnan kautta.
- Maanomistaja huomautti, että kaavassa on Hämeenkylässä louhosten alueella yksi rakentumattomaksi merkitty rakennuspaikka, joka on jo rakennettu. Konsultti korjaa tämän kaavakartalle.
- Maanomistaja kysyi lisätietoa kiinteistönsä edessä merellä olevaan hylkysaareen liittyen. Maanomistajan on yhteydessä Museoviraston Helena Rantaan, joka voi toimittaa lisätietoja.
- Maanomistaja oli löytänyt louhijoiden työvälineitä ja halusi tietää, onko museoviranomainen niistä kiinnostunut. Kuvia löydöksestä voi lähettää Kymenlaakson museon Oskari Sairaselle tai tehdä niistä ilmoituksen Museoviraston ilmoitus- ja palautepalvelu ILP-PARI:n kautta.
- Maanomistaja tiedusteli, jos vanha rakennus sijoittuu muinaisjäännösalueelle ja se tuhoutuu/puretaan ja samalle kohdalle haluaa rakentaa uuden rakennuksen, tuleeko pyytää lausuntoa Kymenlaakson museolta. Myös tällaisessa tapauksessa lausunto tulee pyytää, vaikkakin uuden rakennuksen rakentamiselle tällaisissa tapauksissa ei todennäköisesti ole estettä, koska vanhan rakennuksen perustamisen yhteydessä maata on jo aikanaan muokattu.
- Rakennuspaikan sijoittuminen osin historiallisen ajan louhoksen muinaisjäännösalueelle ja osin ei: Mikäli rakentaminen tapahtuu muinaisjäännösalueen ulkopuolelle ei lausuntoa museolta tarvitse pyytää. Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkuna Kypfi.fi:n kautta voi katsoa karttapalvelusta muinaisjäännösten tarkat rajaukset suhteessa kiinteistörajoihin.

-
- Maanomistaja kommentoi, että on rakentanut kaavan mukaisille rakennuspaikoille eikä ole ollut tietoinen muinaisjäännöksestä. Helena Ranta totesi, että tieto alueen muinaisjäännöksistä tarkentuu koko ajan ja voi olla, että muinaisjäännös tai sen laajuus ei ole ollut rakentamisen aikaan tiedossa. Takautuvasti asiaa ei lähdetä selvittämään eli olevaan rakentamiseen muinaisjäännösalueet eivät vaikuta.
 - Maanomistaja kommentoi, että aiemmin tehty rakentaminen on sujunut museoviranomaisen ohjauksessa hyvin ja kunta on rakennusluvan yhteydessä pyytänyt lausunnot. Kun on oikea-aikaisesti yhteydessä museoviranomaisiin niin asiat ovat sujuneet hyvin.
 - Ilkka Jantunen kommentoi, että rakentamishankkeiden osalta on hyvä olla yhteydessä kuntaan, niin saa neuvoja ja ohjausta.

6 Muut asiat

Kaavaan liittyvissä muissa asioissa voi ottaa yhteyttä kaavaa laativaan konsulttiin Heli Jokelaan sekä Virolahden kunnan Ilkka Jantuseen.

Kaava on tavoitteena saada ehdotuksena nähtäville syksyn 2025 aikana ja kaavamääräyksiä on tarkoitus tarkentaa luonnosvaiheesta mm. muuttuneen lainsäädännön osalta.

7 Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 14:03.

Muistion laatija: Heli Jokela

Tiedoksi: Osallistujat